

Vankeusrangaistuksen vähimmäispituuden alittaminen

KANTELU

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaan oikeuskansleri tarkastaa rangaistustuomiot, joita koskevia ilmoituksia erikseen säädetyin tavoin lähetetään oikeuskanslerinvirastoon.

Tarkastuksessa havaittiin, että Länsi-Uudenmaan kärjäoikeus oli 27.9.2019 antamallaan tuomiolla 19/141969 asiassa dnro R 19/1932 tuominnut tuomiolauselman merkinnän mukaan vastaajan 10 päivän vankeusrangaistukseen.

SELVITYS

Asiassa puheenjohtajana toimineen kärjätuomarin 13.2.2020 päivätyn selvityksen mukaan hän oli tuominnut vastaajalle virheellisesti rikoslaissa säädettyä vähimmäisaikaa lyhyemmän vankeusrangaistuksen. Virhe oli kärjätuomarin mukaan aiheutunut huolimattomuudesta ”rikoslain 7 luvun 6 §:n tarkoittaman kohtuullistamisen myötä”.

RATKAISU

Arviointi

Rikoslain 2 c luvun 2 §:n 1 momentin mukaan vankeutta tuomitaan määräajaksi tai elinkaudeksi. Mainitun säännöksen mukaan määräaikaista vankeusrangaistusta tuomitaan vähintään 14 päivää.

Käräjätuomarin selvityksessään tarkoittamassa rikoslain 7 luvun 6 §:n 1 momentissa on säädetty, että jos ehdottomaan vankeusrangaistukseen tai yhdistelmärankaistukseen tuomittua syytetään hänen ennen kyseisen rangaistuksen tuomitsemista tekemästään muusta rikoksesta, voidaan aikaisempi ehdoton vankeusrangaistus tai yhdistelmärankaistus ottaa uutta rangaistusta määrättäessä kohtuuden mukaan huomioon rangaistusta alentavana tai lieventävänä seikkana. Uudesta rikoksesta voidaan myös tuomita laissa sille säädettyä vähimmäisaikaa lyhyempään vankeusrangaistukseen tai katsoa aikaisempi rangaistus riittäväksi seuraamukseksi myös myöhemmin käsiteltäväksi tulleesta rikoksesta.

Korkein oikeus on ratkaisussaan KKO 2000:10 todennut, ettei tuomioistuin voi edellä mainitun säännöksen nojalla tuomita 14 päivää lyhyempään vankeusrangaistukseen. Tämä käy ilmi myös rikoslain 7 luvun lainvalmistelutöistä (HE 48/1997 vp s. 5), joissa on todettu lyhimpänä 7 luvun 6 §:n mukaan tuomittavana vankeusrangaistuksena olevan aina rangaistuslajin yleinen vähimmäismäärä, neljätoista päivää.

Tuomioistuinlain 9 luvun 1 §:ssä tuomarilta edellytetään virkatoimissaan huolellisuutta.

Kuten käräjätuomari on selvityksessään todennut, hän oli menetellyt huolimattomasti tuomitessaan vastaajan laissa säädettyä vankeusrangaistuksen vähimmäispituutta lievempään vankeusrangaistukseen.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Käräjätuomari on menetellyt lainvastaisesti tuomitessaan vastaajan laissa säädettyä vankeusrangaistuksen vähimmäispituutta lyhyempään vankeusrangaistukseen.

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaan, jos virkamies, julkisyhteisön työntekijä tai muu henkilö julkista tehtävää hoitaessaan on menetellyt lainvastaisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, oikeuskansleri voi antaa asianomaiselle huomautuksen vastaisen varalle, mikäli hän ei harkitse olevan aihetta syytteen nostamiseen.

Annan kärjätuomarille mainitussa lainkohdassa tarkoitetun huomautuksen hänen virheellisestä menettelystään rangaistusta määrätessä.

Pyydän saattamaan ratkaisuni kärjätuomarin tietoon.

Lähetän ratkaisuni tiedoksi Helsingin hovioikeudelle.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Petri Rouhiainen